

Hvør fer við ósannindum?

Eg verði í »14. September« skuldsettur fyrri at fara við ósannindum í málinum um hægri pris til okkara útróðramenn.

Orsakað av hesum ljóta áløpi fari eg at loyva mær at biðja tygum, háttvirda blaðstjóra, hýsa mær hesi frásogn og sannsøgu nevnda máli viðvíkjandi:

Útróðramenn á Tvoroyri og Klakksvík reistu á tingi spurningin um hækking av útróðrafiskaprisinum og um minstuløn til útróðramenn í Føroyum.

Í nevndini, ið viðgjörði spurningin á tingi, bóru vit fram tál umhugsunar fylgjandi uppskot at veita fiskimonnum

hægri fiskapris, so avreitt kundi vera í Føroyum til flakaskering og skapan av arbeiði í landi heldur enn at fara til Bretlands við fiskinum:

1. Fiskekeyparar skulu hækka fiskaprisin við 10 oyru kilo, ið svarar til tað, ið teir kunnu spara í farmagjaldi við at fáa so stórar nøgdir av flaka at flyta út, at talan kann verða um stórru farmar beinleiðis frá Føroyum til teir góðu flakafiskamarknaðirnar í t. d. Ameriku.
2. Lønjavningargrunnurin skal so við at spara minstulønina fyrri niðursigling og við har afturat lata stíva hálva millión meiri úr grunninum økja pristudningin til útróðramenn heima frá 560.000 upp í 1,2 mill.

Við hesi 1,2 mill. vil grunnurin kunna veita 10 oyru kilo av allari veiðini í útróðrastudningi til fiskimenn.

Tá ið studningurin verður roknaður út av øllum teim veiðdu kg av fiski, vil hann — sammettur við, hvat ið ein veru lig prishækkan vildi givið at bytt fiskimanna og skipsins millum — fyrri fiskimenninar munað duplutt, tá ið teir eftir sáttmálanum eiga helmingin av veiðini, og trifalt, tá ið kontraktin gevur teimum 1/3 av veiðini.

Dómi:

Tá ið kontraktin gevur fiskimonnum helmingin. Núverandi hýsuppreisuttan studning	65 oyru kilo
Hin ynshta prishækkanin frá fiskekeyparunum	10 oyru kilo
10 oyra studningurin pr kilo til fiskimenninar svarandi til ein avreiðingarprið	20 oyru kilo
Tilsamans.....	95 oyru kilo

Avhoppari

Meðan ein pólskur koladampari lossaði í Danmark fyrradagin, slapp ein 26 ára gamal pólskur verkfrøðingur sær av skipinum; men hann var áhalsin og datt niðurfyrri. Skipsmanningin royndi at fáa fatur á manninum, men tað eydnaðist ikki, tí nakrir havnaarbeiðarar vóru so kvikir at fáa hann upp á land.

Maðurin hevur biðið politiið um politisk skjól, til hann kann sleppa til USA. Hann segði seg hava atlað sær at flýggja og hevði snikt seg umborð á koldamparan, meðan skipið lastaði kol í Stettin.

Eldur í skipi

Eldur er komin í eitt 9 túsund tons stórt norskt farmaskip nærhendis amerikonsku Stillaahavstrondini. Skipið stoytti saman við einum Newzeelandskum farmaskipi.

Norska skipið hevur fingið stóran skaða og hevur eitt 18 metra langt hol í síðuni. Roynt verður at fáa skipið í havn.

Uppgerð á kommunistakongressini í Moskva

Hvorja ferð, at kalla, kommunistar halda kongress, so frættist um gamlar royndar flokksmenn, ið leingi hava starvast sum trúgvir antin Stalínistar ella Lenínistar, at teir verða tveittir út, ikki bert í gloymiskunnar hav, men missa hovið, helst aftaná at teir sjálvir hava hildið talu, har teir hava gramt seg um syndir sínar og mistøk.

Henda kongress hevur heldur ikki í so máta verið nakað undantak. Síðani kongressen varð opnað fyrri knoppum 14 døgum síðani, hevur døgliga verið skotið eftir monnum, ið fyrr hava verið teir fremstu og sjálvir hava tikið sær av líkandi útkoyringum.

Tað eru g'tnir menn sum Molotov, Kaganowich, Vorosjelow og Malenkov, sum nú fáa koyrilin.

Sum dagarnir líða, er kravið um, at hesir verða koyrdir úr flokkinum, harðari og harðari, og russiska pressan fylgir trúgv hesum herrópum, soleiðis at

fólkið fær ta fatan at hetta eru menn, sum mega skúgvast burtur með, alla sum skaðagripur og harðastu mótstöðumenn marxismunnar, hesir sum fyrr hava verið hildnir at verið fremstu verjarar

Russar í Havn at spyrja um skaðabøtur

TVEY BEINBROT

Ruskisku sildskipini hava í stórum tali hildið til undir Føroyum í hesum

KLAKKUR roynir undir Føroyum og fer á marknaði í komandi viku. Hetta er annar túrin.

KÖRBERG kom í vikuni av hemaraveiði. Teir høvdu havt 5 setur, og veiðan var 60 hemarar.

DISKO kom á Havnina í gjárkvöldið á veg úr Grønlandi til Danmarkar. Nakrir útróðrabátar vórðu settir á land í Føroyum.

Tá ið onnur helvtin fær 10 oyru kilo mega 20 oyru kilo til fyrri at hin helvtin eisini skal fáa 10 oyru kilo!

Tá ið kontraktin gevur fiskimonnum 1/3 av veiðini:

(Framhald á 2. síðu)

Eldgos í Íslandi

Eldfjallið Asja hevur nú aftur gosið. Í fyrranáttina fór tað reiðuliga at spýggja eld frá sær, og stóð royðufloymurin høgt upp í loft. Hetta eldgosid hevur ligið stilt at kalla síðani 1875, men í 1926 var eitt lítið gos, men als ikki so stórt sum hetta nýggja og tað, sum var í 1875.

Tað verður sagt úr Íslandi, at floymurin frá fjallinum flýtur 2 km frá fjallinum og stendur høgt upp í loft.

Tað er nakað síðani menn vóru varir við at fjallið fór at liva og hava teir fyllt tí síðani. 4 eldsúlur standa uppúr fjallinum og hava higartil rokkið 1000 fótur upp í loft.

Tá fjallið í 1875 goysti vóru 17 bónda garðar lagdir í osku.

FØROYA FISKIMANNAFELAG hevur 50 ára stovningarhald 13. og 14. nov. Tessvegna eru bodnir gestir úr fiskimannafeløgum í Noregi, Danmark, Íslandi og Grønlandi. Úr Noregi kemur Magnus Andersen, formaður í Noregs Fiskerlag sjálvur annar. Tveir koma úr Grønlandi og eisini verða umboð úr Íslandi. m.a. Hannibal Valdemarsson, formaður.

Kannað radioaktivitetin

Síðani russar hava latið fleiri risabumbur bresta, hevur vandin fyrri radioaktiviteti vaksið so mikið, at menn víða-

Red Crusader

Nú er formaður valdur til nevndina, ið víðgera skal Red Crusader-málið, tað er belgiskur dómari, Cales de Fischer. Fischer er juridiskur professari. Hann hevur jattað at taka við formansstarvinum í hesi nevnd, sum so leingi hevur verið í umbúna at fáa setta.

Hetta er sami maðurin, sum í 1923 var sakfari fyrri Danmark í Grønlands-sakin: millum Noreg og Danmark.

Týskland

Síðani valið í Týskalandi 19. september hevur verið gitt og samráðst um stjórnarskipanina. Meðan teir kristuligu demokratarnir við Adenauer á odda mistu meirilutan, vunnu javnaðarmenn og frælsu demokratarnir væl fram, soleiðis at neyðugt verður at hava samgongustjórn.

Samráðingar vóru millum javnaðarflokkin og Adenauer demokratarnar, men síðani vórðu tað frælsu demokratarnir og Adenauer demokratarnir, ið tóku upp samráðingar. Og varð so ventað, at hesir flokkar fóru at mynda stjórn.

Hesar samráðingar sigast nú at verða slitnaðar og er tað serliga spurningurin um setan av ráðharrum, sum hevur gjørt at kurl er komin á. Ætlanin var at kanslarin skuldi veljast mánadagin, men hetta man so fara at vera av ongum.

Saltfiskur úr Grønlandi

Umleið 1. november ktmur Nancy S úr Grønlandi við saltfiski, ið verður lagdur upp á Skála, og umleið 8. november kemur Erika Dan úr Grønlandi eisini við saltfiski, ið skal leggjast upp á Baccalao í Havn.

Marite, ið hevur fingið skaða í Grønlandi, og ikki fekk loyvi at halda fram fyrrrenn kavari hevði hugt at botninum, er nú farin at sígla heim. Aftaná at skaðsýn hevur givið loyvi. Hon flýtur fisk fyrri Samvinnufelagið.

mánaða, og tað var skjótt, at tey føroysku skipini komu í klotur við russisku skipini, sum í flestu forum hava gjørt skaða á sildareiðskap.

Leiðarar av russiska skipafloktanum vóru í Havn hósdagin, har teir á marinu stöðini hava biðið um frágreiðing um, hvørji føroysk skip hava fingið skaða á gorn og annan reiðskap av russisku sildabátunum.

Mikukvöldið kom russiskt sildaskip á Havnina við tveimum monnum, ið vóru innlagdir á hospitalið við beinbroti.

hvar nú meira enn áður lata kanningar fara fram fyrri at vita um vandin kann hava álvarsigan skaðiligan týðning fyrri menniskjuna.

Í Japan hevur stjórnin gjørt av at lata flogflog flúgva í atmosferuni við serligum tólum, ið kunnu geva visindamonn-um høvi til at máta hvussu aktiviteturin er vaksin ella minkaður.

Somuleiðis verða flogflog send úr Australiú at kanna radioaktivitetin á summar hvalvínnum. Hesar royndir skulu fara fram tvær ferðir um vikuna, og kunnu menn so betri meta um, hvussu bumburnar hava verið, ið brostnar eru í heyst.

Úr Danmark verður sagt, at radioaktiviteturin í avfallinum stöðugt er vaksandi. Samlaða radioaktiva avfallið er nú 9,9 % av tí, sum kann sigast verða skaðiligt. Í seinastu viku var talið 6,1 %

Jugoslavi fekk Nobel heiðurslønina í bókmentum

Rithovundurin Ivo Andriš hevur fingið heiðurslønina í bókmentum. Svenska akademiið hevur avgjørt, at hann eigur heiðurslønina uppiborna fyrri skaldsögur hansara. Andriš er 69 ára gamal og uppvaksin í smáum korum í eini landsbygd við ána Drina. Hansara størsta skaldaverk eitur »Brúgvín um ána Drina«.